

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tractatio Synoptica De Ivdiciis Ad Lib: II. Decretal:
Gregorii IX.**

**Herberstein, Ferdinand von
Tabarelli de Fatis, Donato Vincenzo**

Spirens., 1660

6. Quid mutua petitio aut reconventio? An Clericus laicum coram seculari
judice conveniens, à laico reconveniri poßit; & in quo genere causarum?
quoties, quando, & num res in omni actione exprimenda ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-11416

bellum, usq; ad sententiam. L. si quis intentione de jud. & DD. communiter ad L. edita 3.
C. de edendo. ut proinde si actor de summa petita aliquid diminuere velit, usque ad sententiam audiendis est. arg. L. quidam ff. s^o certum petatur. sicut & si errore duct^o ab initio minus, quam sibi debebatur petierit; potest in eodem judicio, eademq; instantia, errorem suum corrigere. §. si minus. Inst. de act. SED & oblatio libelli remitti potest: intellige de partium litigantium conventione, si enim ipsa vocatio, tametsi primum sit suo modo, actionem institendarum principium, expressa aut tacita conventione remitti potest, quanto magis oblatio libelli? v. g. Adversarium in judicio inventum apud eum, qui tribunal praest convenisti: conventus ultro respondit, itemq; contestatus est, non est dubitandum valere judicium: ex quo fundamento & illud defenditur, si vocatio parum legitimè facta sit, non vitiari judicium si vocatus ultro compareat. arg. L. 1. §.
 2. ff. de fer. Rebuff. tract. de contum. art. 2.n. 4.

6. Plerumq; autem viso actoris libello, reus vicissim ab actore aliquid petit, eum-
que.

que reconvenire solet coram eiusdem Ju-
dice, & in eodem judicio, etiam si alias il-
le Judex non sit actoris competens, &
non potest actor quoad recōventionem,
ubi ea locum habere potest, se ullā in-
competentis fori exceptione tueri. L. Pa-
pin: C. sentent: & rel jud: L. qui non cogit.
22. ff. de jud: etiamsi Clericus sit, qui co-
ram Judice Laico reūm convenit, ex
comm. DD. sententia: quia non debet
quis quem dignari judicem, cuius in-
agendo arbitrium secutus est. L. Papin:
can: accusatores §. cui jus in agendo III. q. I.
Nec obstat cap: si diligenti de foro comp: quo
non licet Clerico nec expressè, nec tacite
jurisdictionem laici in se prorogare, ex
comm: Canonistarum ibid: quia hoc casu
non Clericus ipse prorogat jurisdictionem
in Clericum. L. cum Papinianus, & ideo
prorogatio hæc est legalis. nam cum sum-
mus Pontifex nusquam vetuerit Cleri-
cum coram Judice Laico reconveniri, vi-
detur hac in parte voluisse sequi legem ci-
vilem arg: cap: I. de novi operis nunt: Habet
que

que locum hæc reconventio etiam coram
Judice delegato cap: 2. de mutuis petit: præ-
terquam in casibus jure exceptis: de qui-
bus, cit: L. cùm Papinianus cap: cùm dilectus.
6. de arbit: L. de his ff. de arbit: & in omnibus
causis specialiter non prohibitis, etiam
summariis Clement: sèpè. §. verum de verb.
signif: Non autem in criminalibus crimi-
naliter intentatis, nisi reus reconvenien-
do criminaliter vel maius crimen objici-
at, vel prosequatur suam, suorumq; in-
juriam, quia non objectione criminis,
sed suâ innocentia reus purgatur can. ne-
ganda & per totum. III. q. II. imò reus cri-
minaliter conventus, actorem ne qui-
dem civiliter reconvenire potest, vel con-
trà. L. 2. §. sed et si agant. ff. de jud. quia pen-
dente Criminali causâ nulli quæstioni ci-
vili locus est. L. fin. C. de ord. jud. nisi civili
controversiæ principaliter motæ quæstio
incidiat criminalis, tunc enim Judex suâ
sententiâ super principaliter latâ, utramq; quæ-
stionem dirimet: quia sublato Principa-
li, accessorium quoq; corruit L. cùm Prin-
cipalis. ff. de reg. jur. cap. accessorium eodem tit.
in 6. Civiliter verò, & non criminaliter de
crimi-

criminis conventus, potest actorem reum
 convenire de alio criminis civiliter, coram
 iudice competenti, id est, qui sit iudex
 competens reconventi. Marant. 4 p. dist. 6.
 n. 68. Deinde haec doctrina locum non ha-
 bet in causa appellationis judicialis. L. 1. ff.
 eum qui appellavit in provincia defendi. quia
 appellatio necessitate cogente communi-
 ter interponitur ob injuriam quam ap-
 pellans putat sibi factam esse, ut proinde
 casset ibi ratio. cit. L. cum Papinianus. De-
 niq; non permittitur actori reconvento,
 reum reconvenire, ex communi DD. ne
 detur processus in infinitum, sibiq; mu-
 tuo actor & reus officiant. An proponi
 debeat ante, vel post litem contestatam
 reconventio? Dico ante vel post litem
 contestatam etiam ad sententiam usq; pro-
 ponni posse, quia in novel. 96. §. illud ver. sensi-
 mus. dicitur non prius reconventionem
 moveri posse coram iudice, quam prior
 lis, conventionis finem acceperit, atque
 hoc sit per sententiam. L. 1. ff. de re iud. Er-
 go. Neque obstat, quod juxta quosdam
 text⁹, reconventio statim moveri debeat,
 vel in continent. ut cap. 1. de mutuis petit. ni-

hil enim aliud significatur, quām durante
adhuc eodem iudicio, ut simul terminē-
tur cum causa reconventionis. *cit. ver. san-
cimus.* alioqui pari passu non ambulabit,
neq; Judex utramq; causām conventionis,
& reconventionis simul expedit, unā-
que sententiā terminabit, quod tamen
omnino fieri convenit: ita verò, ut prius
re⁹ ad libellum actoris respondeat, dein
de actor ad libellum rei. *L. qui appell. 29. ff.*
Dejud. qui si actor ad libellum reconven-
tionis respondere nolit: neque reus ad
eius libellum respondere compelletur,
priusquam actor offerat respondere li-
bello ipsius rei. *cap. 1. & 2. de mutuis petit.*
& favet *cap. fin. de jur. calum.* Illud adhuc
expeditum non est, num res in libello ex-
primenda sit? Assero 1. quandoq; expri-
mendam esse, ut in actionibus singulari-
bus sive specialib⁹, seu personalis, seu rea-
lis actio fuerit: infectæ quidem materiae
pondus, signatae numerus, factæ species,
imò & mensura, cùm res mensurā conti-
nebitur; in homine nomen, fundi nomen
eiusq; qualitas, & confinia, aliás est justa
appellandi causa. *Panor. cap. 1. & 4. de mu-*

thus

tuis petit: & Canonistæ communiter. L. si rem lata. i. ff. de rei vind: Affero 2. in actionibus universalibus, & generalibus non esse exprimendam in libello rem. L. si quo ff. de petit. hæred. & ibi DD. ut quando petitur hæreditas, aut Ecclesia cum juribus & pertinentiis suis. cap. cùm ad sedem. den. stit spoliat, aut quando sunt actiones mandati, tutelæ. L. Licet. C. de jud. & ibid. DD.

C A P U T I V.

DE PROSECUTIONE EIVSDEM
Ordinis.

T I T U L U S VI.

DE LITIS CONTESTATIONE.

C A S U S.

TYrannus ad exhaustienda cuiusdam opulentia & jactabundi bona, sub gravi poena præcepit, ut aliquum litteras edoceret. Ille impossibile ait fore: nisi multum temporis in erudiendo sibi a sino suo concedatur. Petere quantum vellet iussus, decennium impetravit: derisus ab omni-